

## بررسی منابع علمی در مورد ارتباط عوامل معماری و فضایی با ارتقاء یادگیری و کاهش استرس کودکان کم توان ذهنی ( سندرم داون )

نیوشا نوروزیان پور<sup>۱\*</sup>

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی ، واحد تهران شمال. (uwantsoucan@yahoo.com)

### چکیده

کودکان کم توان ذهنی به لحاظ فکری ، جسمی، عاطفی با سایر انسان ها متفاوت هستند ، بر همین اساس برای شکوفایی استعدادشان نیازمند محیط ویژه ای می باشند . نبود مراکز مناسب برای این کودکان باعث شد به بررسی و شناسایی عوامل موثر معماری و محیطی بر بهبود کیفیت آموزش و یادگیری در کودکان کم توان ذهنی ( سندرم داون ) و مولفه هایی که موجب تقویت رابطه کودکان کم توان ذهنی با محیط می شود بپردازیم. این مطالعه با هدف بررسی متون مربوط به رابطه بین عناصر فیزیکی و عوامل محیطی و ابعاد یادگیری در کودکان کم توان ذهنی انجام شد . روش مطالعه، بررسی به شکل مروری متون و تحقیقات انجام شده صورت گرفت . یافته ها نشان می دهد عوامل معماری و فضایی ( فضای سبز ) با ارتقا یادگیری و خلاقیت و کاهش استرس کودکان کم توان ذهنی ( سندرم داون ) رابطه دارد .

**واژه‌های کلیدی:** کم توان ذهنی ، عوامل محیطی ، عناصر معماری ، فضای آموزشی، ارتقا یادگیری

### ۱- مقدمه

محیط یکی از اولین نقاطی است که در رفتار و ذهن انسان تاثیر گذار است ، همواره انسان تلاش می کند با محیط پیرامونی خود ارتباط برقرار کند و از یک جهت تحت تاثیر شرایط محیطی قرار میگیرد و از سوی دیگر ، با توجه به نیازها ، ارزش ها و اهداف خود محیط را دگرگون می کند . همانطور که محیط شکل دهنده و محدود کننده رفتارهاست ، برنامه ریزی مناسب برای حداکثر کارایی و رشد ضروری است . اما در میان انسان ها دسته ای وجود دارند که به آنها کودکان کم توان ذهنی اطلاق می شود، آنها از لحاظ فکری ، جسمی ، رفتاری و شخصیتی با هم سن و سالان خود تفاوت دارند و ۱۳ درصد جامعه ایرانی ما را تشکیل می دهند . این افراد دارای ناتوانی هایی چون یادگیری، آشفته گی هیجانی ، آسیب های دیداری و شنیداری هستند . آنچه که واضح است این است که ، آنها نیازمند به محیط های ویژه ای برای آموزش می باشند ، که نه تنها پاسخگوی نیازهای ویژه آنها باشد ، بلکه با ویژگی های روحی و روانی آنها سازگار بوده و موجب رشد و ارتقا یادگیری و خلاقیت در آنها شود . [1] از طرفی ارتباط یک فرد کم توان ذهنی با فضاهای داخلی و محیط پیرامون را می توانیم مشابه نحوه ارتباط کودک با دنیای اطرافش در نظر بگیریم . یافته های پژوهش حاضر با هدف شناخت و بررسی عوامل موثر بر کیفیت معماری فضاهای آموزشی کودکان کم توان ذهنی و تاثیر این کیفیت بر اختلالات رفتاری آنها و عوامل موثر در یادگیری و خلاقیت کودکان صورت گرفته است . بررسی ها نشان می دهد که توجه به عوامل محیطی مانند رنگ ها